

Analýza Předvolebních debat (Superdebata, 1. října 2020)

- V předvolební Superdebatě diskutovalo 8 mužů a 1 žena. Moderátorka Daniela Písařovicová dosáhla vysoké, 90% transparentnosti, přičemž neuvedla žádný nepřesný zdroj informací.
- Celková míra konfrontačnosti moderátorky (10 %) odpovídala dlouhodobým výsledkům dosahovaným v diskuzních pořadech ČT s vyšším počtem hostů.
- Diskuze probíhala relativně plynule, ve srovnání s předvolebními debatami z krajů se však vyznačovala častějším přerušováním hostů ze strany moderátorky (40 % přerušovaných replik hostů) i hostů navzájem (7 %).

TÉMATATA

11 nejčastěji diskutovaných námětů Předvolební debaty v KV (počet replik)

epidemie a pandemie	93
bezpečnostní politika: jiná témata	37
finance měst, obcí a krajů	22
umění, kultura: jiná témata	20
volby do krajských zastupitelstev	18
podpora podnikání	12
nemocnice a zdravotnická zařízení	9
záchranné složky	8
vláda	7
hotelnictví, restaurátérství	6
krajské úřady a zastupitelstva	6

MODERÁTOR

Daniela Písařovicová

Transparentnost:

90 %

Konfrontačnost:

10 %

Míra konfrontačnosti moderátorky odpovídá dlouhodobým výsledkům dosahovaným v diskuzních pořadech ČT s vyšším počtem hostů.

Plynulost:

a) Podíl dokončených replik hostů:

53 %

b) Podíl moderátory přerušovaných replik:

40 %

c) Podíl hosty přerušovaných replik:

7 %

S ohledem na vyšší počet hostů a nutnost korigovat je lze debatu hodnotit jako relativně plynulou.

HOSTÉ

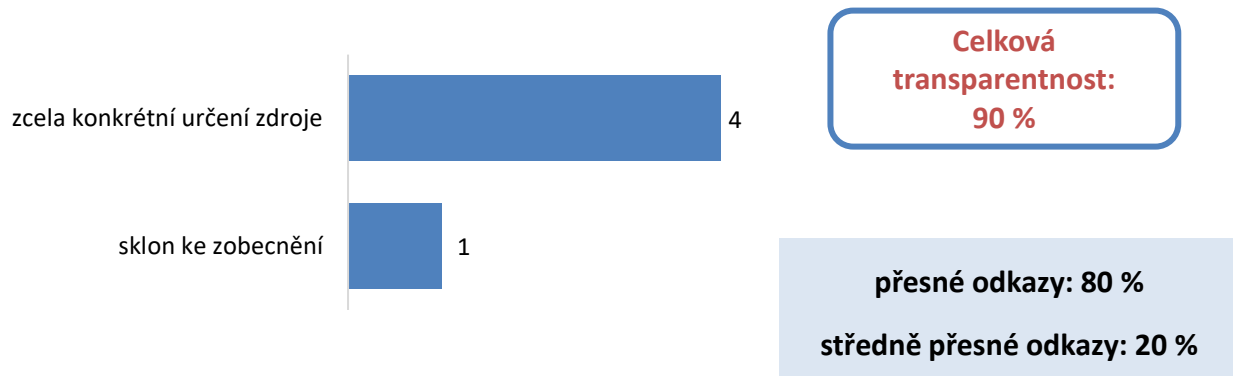
Babiš Andrej (ANO), Bartoš Ivan (Piráti), Fiala Petr (ODS), Filip Vojtěch (KSČM), Hamáček Jan (ČSSD), Jurečka Marian (KDU-ČSL), Okamura Tomio (SPD), Pekarová Adamová Markéta (TOP 09), Rakušan Vít (STAN).

Superdebata se zúčastnili všichni lídři devíti nejvýznamnějších stran a hnutí na české politické scéně. Nejvíce konfrontačních otázek moderátorka adresovala Andreji Babišovi, Janu Hamáčkově, Petru Fialovi a Tomiu Okamurovi. Stejným politikům také adresovala celkově nejvyšší počet promluv.

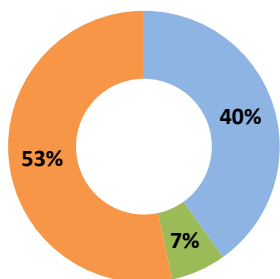
TRANSPARENTNOST MODERÁTORKY A PLYNULOST DISKUZE

Transparentnost moderátorky v odkazování na externí zdroje

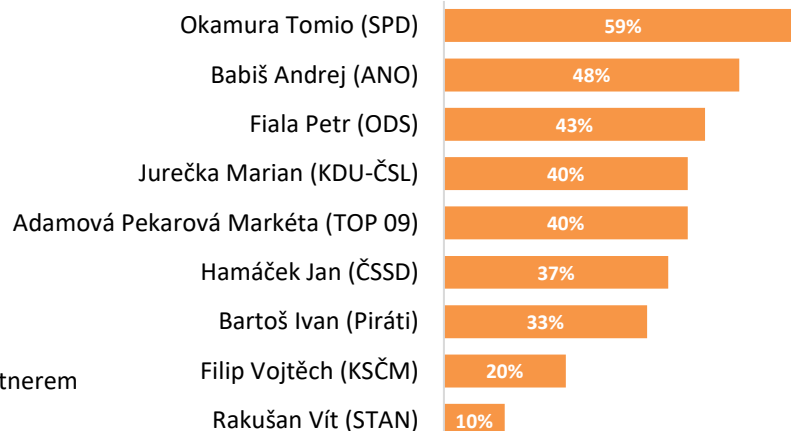
Superdebata probíhala o něco méně plynule než předvolební krajské debaty. Hosté mluvili dlouze a často neodpovídali na otázky moderátorky, ale reagovali na předchozí promluvy svých kolegů, proto je moderátorka musela ve vyšší míře ukáznovat (viz „výzva, napomenutí“ jako druhý nejčastější typ repliky). Tři nejčastěji přerušovaní hosté zároveň patřili mezi čtveřici nejméně ukázněných diskutérů (viz s. 4). Nejméně disciplinovaným hostem byl premiér A. Babiš, který opakovaně skákal do řeči svým kolegům a neodpovídal na otázky moderátorky.

Celková plynulost diskuze, podíl replik hostů

■ host přerušen moderátorem ■ host přerušen partnerem
■ bez přerušení

Podíl přerušení jednotlivých hostů

Typy replik moderátorky, počet replik

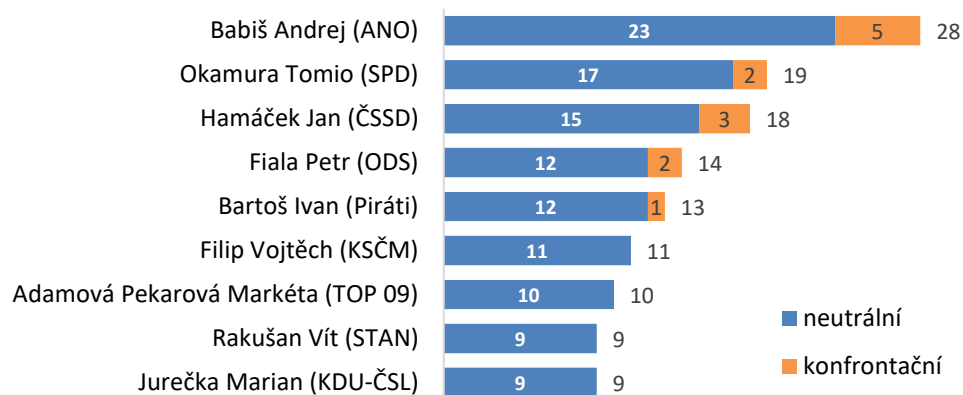

Pozn. červeně zvýrazněné repliky jsou konfrontační

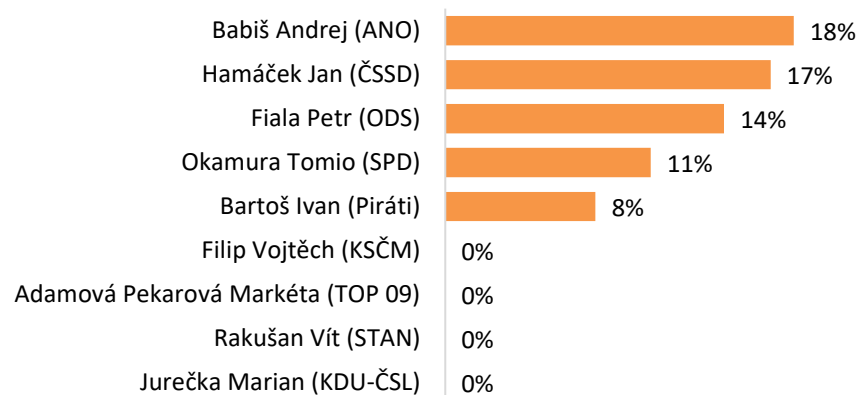
Konfrontačnost: 10 %

KONFRONTAČNOST MODERÁTORKY VŮČI HOSTŮM

Konfrontačnost moderátora vůči hostům (počet replik)

Podíl konfrontačních replik moderátora vůči hostům

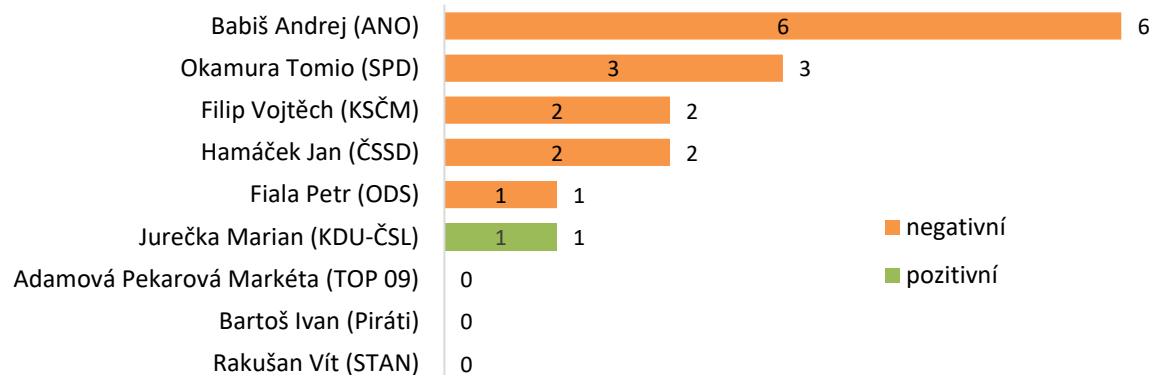

V Superdebatě byla probírána především epidemiologická situace a s ní související opatření a také dopady na kraje a spolupráce a komunikace vlády s kraji. Moderátorka adresovala vyšší podíl konfrontačních replik zástupcům vládních stran. Rozdíl v míře konfrontačnosti vůči vládním a opozičním stranám se však neliší od dlouhodobého průměru. V diskuzních pořadech s politickými hosty se jedná o přirozený jev, kdy jsou zástupci vládních stran konfrontováni s politickou agendou, kterou vytvářejí, kdežto zástupci opozičních stran vystupují primárně v roli názorových oponentů.

Podíl neukázněných replik hostů

Babiš Andrej (ANO)	47%
Hamáček Jan (ČSSD)	16%
Fiala Petr (ODS)	14%
Okamura Tomio (SPD)	12%
Jurečka Marian (KDU-ČSL)	10%
Filip Vojtěch (KSČM)	10%
Adamová Pekarová Markéta (TOP 09)	10%
Bartoš Ivan (Piráti)	7%
Rakušan Vít (STAN)	0%

Hodnocení moderátorky hosty (počet replik)

Tento dokument byl zpracován na základě požadavku České televize a shrnuje základní zjištění mediální analýzy **Předvolební debaty**, kterou pro Českou televizi zpracovala společnost Media Tenor.

Kritéria, jejichž prostřednictvím analýza posuzuje kvalitu diskuzních pořadů, byla zvolena tak, aby bylo možné posoudit, do jaké míry „Česká televize vytváří prostor pro pořady představující diskusní konfrontaci idejí, myšlenek a konceptů vztahujících se k důležitým otázkám veřejného zájmu.“ Takto je definován základní princip sledovaného typu pořadů v [Kodexu ČT](#) (6.1).

Pravidla vysílání **Předvolebních debat** v roce 2020 upravuje a stanovuje dokument [Pravidla předvolebního a volebního vysílání České televize v souvislosti s volbami do zastupitelstev krajů a do Senátu Parlamentu České republiky v roce 2020](#).

V možnostech analytiků není posouzení/ověření „pravdivosti“ informací zveřejněných moderátory v jednotlivých relacích. Zvolený postup obsahové analýzy umožňuje posuzovat kvalitu pořadu jako takového prostřednictvím zkoumání jeho celkové obsahové struktury.

Jednotlivá zjištění jsou doplněna popisem metodologických východisek tak, aby dokument byl srozumitelný i těm, kteří doposud nemají zkušenost s projekty obsahové analýzy.

Obsahová analýza připravovaná společností Media Tenor pro Českou televizi nabízí řadu možných úhlů pohledu na kvalitu a strukturu diskuzních pořad. Tato analýza zkoumá vydání pořadu Předvolební debata na třech úrovních:

TÉMATA

MODERÁTOŘI

HOSTÉ

Moderátoři

Podle [bodu 6.5 Kodexu ČT](#) zmíněného již na [předchozím snímku](#) „Moderátoři diskusních pořadů České televize jsou povinni zachovávat nestrannost. Divák by neměl z jejich vystupování v pořadu poznat, jaký k diskutovanému problému nebo diskutujícím zaujímají postoj. Moderátoři vždy iniciují otevřenou výměnu názorů mezi pozvanými diskutujícími, současně však dbají na dodržování pravidel čestně vedené diskuse“. Nestrannost moderátorů je možné posuzovat podle konfrontačního, neutrálního, případně vstřícného charakteru jejich replik vyslovených vůči hostům diskuzí. Platí, že čím je relativní **poměr konfrontačních replik** k jednotlivým uskupením, či konkrétním hostů vyrovnanější, tím je přístup moderátorů objektivnější, vyváženější a nestrannější.

Moderátoři by měli iniciovat otevřenou výměnu názorů, pokud však hosty často přerušují v jejich replikách, může to mít negativní vliv na **plynulost diskuze**. Analýza ukazuje, kteří hosté byli moderátory nejčastěji přerušováni, a zkoumá, zda takové vstupování do řeči bylo zapříčiněno neukázněností hostů.

Analýza si dále na úrovni výkonu moderátorů všímá **transparentnosti**. Toto kritérium posuzuje, nakolik přesně moderátoři odkazují k externím zdrojům informací. Platí, že čím je vyšší míra ověřitelnosti uváděných zdrojů, tím je tvrzení moderátorů transparentnější a odpovídá kvalitě a profesionalitě práce s externími zdroji stanovené bodem [5.11 Kodexu ČT](#).

Témata

Kapitola posuzuje různorodost témat, jak na úrovni tematických kategorií, tak na detailní bázi. Platí, že čím je diskuzní pořad tematicky variabilnější, tím je lépe naplněno poslání média veřejné služby a [bod 6.1 Kodexu ČT](#). Z tematické struktury je navíc možné posuzovat relevanci diskuzní agendy.

Hosté

V pasážích věnovaných hostům, se analýza mimo jiné soustředí na proporcionální zastoupení aktérů diskuze. [Bod 6.2 Kodexu ČT](#) uvádí, že „*Vyváženost se posuzuje zejména podle váhy jednotlivých politických stran v demokratické společnosti odvozené především z výsledků voleb do hlavních orgánů zastupitelské demokracie. Zároveň je však třeba zajistit, aby poměr mezi diskusními vystoupeními činitelů vládních stran a stran opozičních byl v souhrnu poskytnutého prostoru přibližně vyrovnaný. Česká televize také vytváří podmínky pro přiměřenou účast mimoparlamentních politických stran a hnutí v těchto diskusích*“.

Analýza umožňuje například i sledovat poměr zastoupení žen v diskuzních pořadech. Lze tedy pozorovat, do jaké míry se pořad snaží poskytnout rovný přístup oběma pohlavím do televizního vysílání.

Při vystupování hostů si analýza všímá jejich **ukázněnosti**, jak často vstupují do replik moderátorů, svých diskuzních partnerů a případně osob v obecnstvu a zároveň, zda přiléhavě reagují na promluvy moderátorů.

METODIKA VÝZKUMU: konfrontačnost

Typologie replik moderátora – valuační relace

Typ promluvy	Hodnota	Příklad:
doplňovací	neutrální	"Jakou částku jste vyčlenili na bezpečnostní opatření?"
zjišťovací kladná/shodná	neutrální	"Budou učebnice bezplatné i příští rok?"
zjišťovací záporná/neshodná	konfrontační	"Není to spíš naopak?"
tvrzení	neutrální	"Je známo, že v Číně nejsou respektována lidská práva."
moderace	neutrální	"Dovolte, abych vás přerušil. Budeme muset přejít k dalšímu tématu."
alternativní	neutrální	"Jste pro registrované partnerství, nebo pro ně ve Sněmovně ruku nezvednete?"
zpřesňující otázka	neutrální	"Vy pořád mluvíte obecně. Můžete říct nějaká konkrétní jména?"
oprava vl. promluvy	neutrální	"Ano, máte pravdu. Nejedná se o Radu Evropy, ale o Evropský parlament."
poznámka, zpřesnění	neutrální	"Nikoli deset milionů, myslel jste deset tisíc zaměstnanců."
obhajoba vl. promluvy	neutrální	"Myslím, že ta otázka tady má své místo."
vysvětlení vl. promluvy	neutrální	"Chtěl jsem tím jen upozornit na fakt, že menšinám je věnována malá pozornost."
ujišťovací promluva	neutrální	"Vaši poslanci jsou proti, je to tak?"
modální shodná	neutrální	"Proč se v televizi objevuje násilí?"; "Jak je možné, že Romové nesmějí vycestovat?"
modální neshodná	konfrontační	"Proč se nedohodnete?"
pochybová/podivová	konfrontační	"Jak je možné, že vláda dosud vládne, když jste s ní tak nespokojeni?"
výzva, napomenutí	neutrální	"Neuhýbejte před mou otázkou!"
omluva hostu	neutrální	"Já se vám teď musím omluvit za to, že jsem mystifikoval ..."
způsobová/důvodová	neutrální	"Jak předejít mezinárodnímu konfliktu?"
otázka po vysvětlení	neutrální	"Co to znamená parametrické nastavení?"
vymiňovací	konfrontační	"Uznejte přece, že zbraně by z vrtulníků padat neměly."
interpretace hosta	neutrální	"Pokud tomu dobře rozumím, pak současné státní dotace železnici považujete za nevyhovující."
konfrontační jiná	konfrontační	(klasifikována např. neobvyklou intonací atp.)
humor, zlehčení	neutrální	"Když mluvíte o akupunktúře, jakoby mě píchaly desítky jehliček."
námitka	konfrontační	"Nicméně ..."; "Ale před chvílí jste říkal ..."
destruktivní	konfrontační	„Kde žijete? Promiňte, pane viceguvernére, kde žijete? V Česku myslíte, že vítězů zdravý rozum?“
vstřícná	vstřícná	"Byl jsem ve vojenské nemocnici. Viděl jsem tam vaši vizitku a slyšel jsem na vás jen samou chválu. Myslím na vaše lékařské umění."

METODIKA VÝZKUMU: transparentnost

Klasifikace výroků odkazujících na externí zdroje informací

Kategorie	Detailní typologie výroků	Přesnost v %	Příklady
Přesné (více než 75 %)	zcela přesné určení citovaného zdroje	100 %	Typ 1: jméno + médium přenosu informace + datum zveřejnění + v případě méně známých osobností i funkce: "Václav Havel prohlásil v nedělním rozhovoru pro Čro 1 Radiožurnál ...". Typ 2: jméno + funkce + kontextová informace: "Jan Mrázek, náměstek ministra vnitra zodpovědný za organizaci zasedání NATO, uvedl, že ..."
	shoda obecného určení zdroje s obrazem konkrétních zdrojů	100 %	zejména v obrazových příspěvcích zpravodajství, např. výpovědi neoznačených lidí v anketě
	obecné určení konkrétního citovaného zdroje	90 %	"Podle Stanislava Grosse byl zásah adekvátní."; "Ekonom Jan Sýkora kritizuje ČNB, že nevyhodnocuje adekvátně hospodářskou situaci ..."
	iniciační věty s alespoň dvěma následnými zdroji	90 %	"Právníci se domnívají, že harmonizace legislativy bude obtížnější ..." ... následují výpověď alespoň dvou konkrétních právníků
	potvrzená verifikace netransparentního výroku	90 %	Respondent potvrzuje pravdivost tvrzení, které bylo převzato z nedostatečně označeného zdroje. Př.: redaktor: "Prý vám není dobře.", respondent: "Ano, mám horečku."
Střední (30 % - 75 %)	iniciační věty s jedním konkrétním následným zdrojem	60 %	"Podle některých poslanců nepřinese novela nic dobrého." ... následuje výpověď jednoho poslance
	sklon ke zobecnění/přehlednosti	50 %	"Podle odpůrců není možné takto paušalizovat ..."; "... ozývají se hlasy napříč politickým spektrem ..."; "... jiní zase říkají, že cena práce je u nás nízká ..."; "... v médiích se objevila informace ..."; "... podle průzkumů veřejného mínění ..."
	specializovaná skupina autorů	50 %	označení specializované skupiny autorů, ale žádný konkrétní představitel. "Podle právníků ..."; "Ekonomové se na počínání ČNB dívají s rozpaky."; "Mediální odborníci říkají, že ..."
	neurčený zdroj konkrétní výpovědi	50 %	"Ráno jsem v novinách viděl fotografii ..."; "Mám takový materiál a v něm se píše, že ..."
Nepřesné (méně než 30 %)	nespecifikovaný zdroj informací	0 %	"prý", "údajně", "proslýchá se", "prosakuji informace", "v kuloárech se šušká", "mluví se o tom", "občas bývá slyšet"
	nepotvrzená verifikace netransparentního výroku	0 %	Respondent odmítá pravdivost tvrzení, které bylo převzato z neoznačeného zdroje. Př.: redaktor: "Prý si necháváte říkat guru.", respondent: "To jste slyšel kde? O ničem takovém nevím."
Neklasifikováno	utajený zdroj informací	neklasifikováno	"Zdroj, který si nepřál být jmenován..."; "z dobře informovaných zdrojů, jejichž výpovědi má ČT k dispozici..."

Poznámka: autorem valuačních relací posuzování **transparentnosti** a **konfrontačnosti** je Petr Chleboun, který v akademicky uznávaném textu *Projekt kontinuální analýzy diskuzních pořadů českých televizí* (2003) definoval metodiku posuzování zmíněných dvou aspektů. Autor přitom neuvádí „ideální hodnoty“, kterých by mělo být dosahováno, hovoří však o situacích, kdy přehnaně nízké (především v případě transparentnosti), nebo naopak neúměrně vysoké hodnoty (zvláště v případě konfrontačnosti), negativně ovlivňují průběh diskuze a snižují hodnocení kvality práce moderátora.

V říjnu 2020 zpracoval Media Tenor, spol. s r. o.

Vedoucí projektu: Ing. Pavel Herot, Ph.D.

Analytici projektu: Mgr. Iveta Havlíčková, Mgr. Věra Bartalosoová

pavel.herot@mediatenor.cz

<http://www.mediatenor.cz>

tel. +420 608 701 639

Stodolní 9/1428

702 00 Ostrava

Česká republika

Tento dokument obsahuje všechna podstatná zjištění výzkumu.

Pokud však některou informaci postrádáte, připravíme Vám ji na požádání.

Budeme rádi za jakékoliv další náměty.